

ЗАКОН ЗА МЕЖДУНАРОДНИТЕ ДОГОВОРИ НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Обн., ДВ, бр. 97 от 13.11.2001 г.

Сборник закони - АПИС, кн. 12/2001 г., стр. 167

Библиотека закони - АПИС, т. 1, р. 5, № 580

Глава първа

ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

Чл. 1. Този закон определя реда за подготовка и сключване на международни договори от Република България, както и реда за изпълнение, изменение, спиране на действието, прекратяване, съхраняване и регистриране на международните договори, по които Република България е страна.

Чл. 2. (1) Законът се прилага за всеки двустранен или многостранен договор, сключен в писмена форма между Република България и други държави или международни организации, независимо от това дали договарът се съдържа в един или в няколко свързани помежду си документа.

(2) Разпоредбите на този закон се прилагат съответно и към договорите на Република България с чуждестранни лица, в които тя участва като публичноправен субект, когато тези договори подлежат на ратифициране от Народното събрание съгласно чл. 85, ал. 1 от Конституцията на Република България .

Глава втора

ПОДГОТОВКА ЗА СКЛЮЧВАНЕ НА МЕЖДУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

Чл. 3. Проектите на международни договори се изготвят от съответния министър или ръководител на ведомство след обстойно проучване и в съответствие с Конституцията, законодателството и международните задължения на Република България.

Чл. 4. (1) Заедно с проекта по чл. 3 се изготвя проект на доклад до Министерския съвет, в който се обосновава необходимостта от сключване на договора, посочват се очакваните резултати и финансови последици от неговото прилагане, съответствието на разпоредбите му с Конституцията , законодателството и международните задължения на Република България, както и с правото на Европейския съюз.

(2) В случай че изпълнението на договора е свързано с приемане на нормативни актове или с изменения и допълнения на законодателството на страната, в проекта на доклад се посочват съответните закони и подзаконови мерки, които следва да бъдат предприети, както и държавните органи, от чиято компетентност е тяхната подготовка.

(3) Когато проектът на международен договор съдържа разпоредби, които изискват изменения в Конституцията на Република България, в проекта на доклад се обосновават необходимостта от участие на Република България в договора и съответно необходимостта от тези изменения, като се мотивират конкретните предложения за извършването им. Международният договор се сключва след приемането на тези изменения.

Чл. 5. (1) Проектът на международен договор и проектът на доклад до Министерския съвет се съгласуват с министъра на външните работи, както и с другите министри и ръководителите на заинтересуваните ведомства, включително по въпроса за измененията, които следва да се извършат в законодателството на страната, уреждащо материята от

тяхна компетентност, във връзка с прилагането на договора.

(2) Когато при съгласуването по реда на ал. 1 се установи, че в проекта на международен договор има разпоредби, които противоречат на законодателството на Република България, в доклада изрично се посочват съответните нормативни актове и разпоредби, както и предложенията на министъра на правосъдието и на другите министри и ръководителите на заинтересуваните ведомства за отстраняването на тези противоречия.

Чл. 6. (1) Проектът на международен договор се внася с доклад и проект на решение в Министерския съвет за одобряване. Към доклада се прилагат писмените становища на другите министри и ръководителите на заинтересуваните ведомства, като се посочва кои от техните препоръки не са приети и основанията за това.

(2) Когато за сключването на договора е необходимо съгласие на Народното събрание по чл. 84, т. 9 от Конституцията или разрешение на Великото народно събрание по чл. 158, т. 2 от Конституцията, то също се прилага към доклада.

Чл. 7. (1) Разпоредбите на чл. 3 - 6 се прилагат и когато като основа за водене на преговори се предлага проект на международен договор, изготвен от друга държава или от международна организация. В този случай вносителят представя освен оригиналния текст на чужд език и превод на проекта на български език.

(2) Разпоредбите на чл. 4 - 6 се прилагат съответно и при подготовката за присъединяване на Република България към многостранен международен договор, като вносителят представя освен оригиналния текст на чужд език и превод на договора на български език. Когато при необходимост Република България формулира резерви или декларации към многостранен договор, вносителят ги обосновава в проекта на доклад и ги включва в проекта на решение на Министерския съвет.

(3) Разпоредбите на чл. 3 - 6 се прилагат съответно и при изготвяне на проект на споразумение за изменение на международен договор, както и при предложение за прекратяване на договор, за спиране на неговото действие и за излизане от многостранен договор, по който Република България е страна.

Чл. 8. (1) Министерският съвет одобрява с решение проекта на международен договор или проекта за изменение на международен договор, по който Република България е страна, като основа за водене на преговори и определя ръководителя на делегацията за провеждането на преговорите и за подписването на договора.

(2) В решението си по ал. 1 Министерският съвет в случаите по чл. 4, ал. 2 и 3 възлага на компетентните министри и ръководители на ведомства подготовката на необходимите мерки и определя сроковете за изпълнението им.

(3) В решението си по ал. 1 Министерският съвет задължително се произнася относно предложението по чл. 6, ал. 2.

(4) Министерският съвет одобрява с решение предложенията по чл. 7, ал. 2 и 3.

Глава трета

СКЛЮЧВАНЕ НА МЕЖДУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

Чл. 9. (1) Международни договори се сключват:

1. от Президента на Република България - след съгласуване с Министерския съвет в зависимост от значението и предмета на договора или съобразно съгласуваното между страните равнище на държавните органи, които ще подпишат договора;

2. от Министерския съвет - съобразно материята, до която се отнасят договорът и неговите разпоредби.

(2) В случаите, когато международен договор попада в кръга на самостоятелната компетентност на определен министър или ръководител на ведомство, той сключва договора със съответния орган на друга държава въз основа на решение на Министерския съвет.

(3) В решението на Министерския съвет за приемане на проектодоговора се посочва изрично от кого той трябва да бъде подписан.

Чл. 10. (1) Министърът на външните работи връчва одобрения проект на другата страна и съгласува времето и мястото на преговорите.

(2) За договорите по чл. 9, ал. 2 действията, предвидени в ал. 1, се извършват от съответния министър или ръководител на ведомство.

Чл. 11. (1) Проектът на международен договор или проектът за изменение на международен договор, по който Република България е страна, одобрен от Министерския съвет, служи за основа на преговорите.

(2) Когато в хода на преговорите се наложи съществено отклонение от проекта по ал. 1, парафирането и подписването на договора се извършват след одобряване от Министерския съвет.

Чл. 12. Двустранният международен договор се съставя в два еднообразни екземпляра, всеки от които на български език и на езика на другата страна. Договорът може да бъде съставен и на трети език или само на трети език. Всеки от екземплярите има силата на оригинал.

Чл. 13. (1) Пълномощни за водене на преговори и за подписване на международни договори се издават от министъра на външните работи въз основа на решение на Министерския съвет.

(2) Президентът на републиката, министър-председателят и министърът на външните работи сключват международни договори, без да е необходимо да представят пълномощно.

Чл. 14. Съгласието на Република България за обвързване с международни договори се изразява чрез ратифициране или чрез утвърждаване, приемане, присъединяване, подписване без последваща ратификация или утвърждаване, както и чрез размяна на документите, съставляващи договора.

Чл. 15. (1) Когато международният договор подлежи на ратифициране съгласно Конституцията на Република България, Министерският съвет предлага на Народното събрание да ратифицира договора със закон.

(2) Когато Конституцията не изисква международният договор да бъде ратифициран,

Министерският съвет го утвърждава с решение.

Чл. 16. Когато многостранен международен договор предвижда възможност за присъединяване или приемане, обвързването на Република България с този договор се извършва чрез ратифициране или утвърждаване по реда на чл. 15 .

Чл. 17. Когато международен договор предвижда обвързването да се изрази чрез подписване или присъединяване без последващо ратифициране или утвърждаване, съгласието за това се дава от Министерския съвет и се включва в решението за одобряване на договора.

Чл. 18. Когато обвързването с международен договор се осъществява чрез размяна на документи, съставляващи договора, размяната се извършва от министъра на външните работи въз основа на решение на Министерския съвет.

Чл. 19. (1) Резерви и декларации по разпоредби на многостранен международен договор се формулират при подписване, ратифициране, утвърждаване, приемане или при присъединяване.

(2) Текстът на резервите и декларациите по ал. 1 се одобрява от държавния орган, изразил съгласие за обвързване на Република България с договора.

(3) Възражения срещу резерви или декларации, направени от други страни по договора, както и оттегляне на резерви и декларации се подготвят и приемат по реда на този закон и се заявяват от министъра на външните работи.

Чл. 20. Министърът на външните работи изготвя ратификационните документи и документите за утвърждаване, приемане или присъединяване въз основа на закона за ратифициране или акта за утвърждаване на Министерския съвет и ги връчва на другата страна или на депозитаря на договора.

Чл. 21. Министърът на външните работи уведомява другата договаряща страна или депозитаря на договора за ратифицирането, утвърждаването, приемането или присъединяването и извършва размяната или депозирането на съответните документи. За размяната на ратификационните документи се изготвя протокол.

Чл. 22. (1) При установяването на явна грешка в текста на международен договор, по който Република България е страна, министърът на външните работи прави постъпки по дипломатически път, за да получи съгласието на другата или другите страни за нейното поправяне.

(2) В случаите, когато договорът е вече обнародван, поправката в него се обнародва в "Държавен вестник" след получаване на съгласието по ал. 1. Поправката влиза в сила от деня на обнародването ѝ.

Глава четвърта

ВЛИЗАНЕ В СИЛА, ОБНАРОДВАНЕ И ДЕЙСТВИЕ НА МЕЖДУНАРОДНИТЕ ДОГОВОРИ

Чл. 23. След подписването му, с изключение на случаите по чл. 17 , международният договор се внася в Министерския съвет с доклад от съответния министър съгласувано с министъра на външните работи, с другите министри и с ръководителите на заинтересуваните ведомства.

Чл. 24. (1) Международният договор влиза в сила за Република България при условията и по реда, предвидени в него или допълнително уговорени между страните.

(2) Международен договор по чл. 9, ал. 2, който не подлежи на ратификация от Народното събрание, може да влезе в сила от датата на подписването му без последващо утвърждаване, като това изрично се посочва в решението на Министерския съвет за одобряване на проекта на договора.

Чл. 25. (1) Международният договор се обнародва в "Държавен вестник" в 15-дневен срок от датата на влизането му в сила за Република България. Обнародването се подготвя от министъра или ръководителя на ведомството, който е вносител на предложението за участие на Република България в съответния договор.

(2) Органът, който дава съгласие за обвързване на Република България с международен договор, може в акта за обвързване да разпореди договарът да не бъде обнародван.

(3) Когато международен договор е обнародван, изменението, прекратяването или спирането на действието на договора подлежат на обнародване по реда на ал. 1.

Глава пета

ИЗПЪЛНЕНИЕ НА МЕЖДУНАРОДНИТЕ ДОГОВОРИ

Чл. 26. (1) Задълженията, произтичащи от действащ международен договор, по който Република България е страна, се изпълняват добросъвестно, независимо от това кой компетентен държавен орган е дал съгласието за обвързване.

(2) Държавен орган не може да се позовава на разпоредби на вътрешното право като основание за неизпълнение на международен договор, по който Република България е страна.

(3) Действието във вътрешния правов ред на разпоредбите на международен договор се определя в зависимост от характера на тези разпоредби, пряко приложими или не, и от йерархическото място на акта за обвързване във вътрешния правов ред съобразно Конституцията и законите на страната.

Чл. 27. Когато за изпълнението на задълженията на Република България по международен договор е необходимо да се приемат закони или други нормативни актове или да се внесат изменения в действащото законодателство, Министерският съвет осигурява в надлежен срок подготовката и внасянето в Народното събрание на съответните законопроекти или изготвянето и приемането на съответните подзаконови актове.

Чл. 28. (1) Контролът по изпълнението на международните договори на Република България се осъществява от Министерския съвет.

(2) Министрите, в чиято компетентност е прилагането на международния договор, съобразно неговия предмет и разпоредби отговарят за изпълнението на произтичащите от договора задължения за Република България.

(3) Министърът на външните работи следи за изпълнението на международните договори на Република България и информира Министерския съвет за случаи на неизпълнение, когато такива са му известни, като може да предложи мерки за отстраняването им.

Чл. 29. Разпоредбите на чл. 26 - 28 се прилагат съответно и към решения на международна организация или на неин орган, които имат задължителна сила за Република България по силата на международен договор.

Глава шеста

СЪХРАНЯВАНЕ, РЕГИСТРАЦИЯ НА МЕЖДУНАРОДНИТЕ ДОГОВОРИ

И ДЕПОЗИТАРНИ ФУНКЦИИ

Чл. 30. (1) Оригиналите на международните договори с участието на Република България, включително двустранни и многостранни договори, по които няма определен депозитар, както и заверени преписи от многостранни договори се съхраняват в Министерството на външните работи.

(2) Оригиналите на международните договори по ал. 1 се предават за съхраняване веднага след тяхното подписване заедно с придружаващите ги документи, както и с всички последващи документи за тяхното изменение, допълнение, прекратяване или спиране на действието им.

Чл. 31. Министърът на външните работи извършва действията по регистриране на международните договори на Република България в Организацията на обединените нации и в други междуправителствени организации съобразно поетите от Република България задължения.

Чл. 32. Когато Република България е депозитар по многостранен международен договор, тези функции се изпълняват от министъра на външните работи.

ДОПЪЛНИТЕЛНА РАЗПОРЕДБА

§ 1. По смисъла на този закон:

1. "Чуждестранно лице" е:

а) юридическо лице със седалище извън територията на Република България;

б) дружество, което не е юридическо лице и е регистрирано в чужбина.

2. "Ведомство" е държавна институция, създадена със закон или с постановление на Министерския съвет, чийто ръководител е оправомощен да сключва международни договори.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 2. Международните договори, ратифицирани, влезли в сила за Република България и обнародвани преди влизането в сила на действащата Конституция, имат правното действие на международните договори по чл. 5, ал. 4 от Конституцията на Република България .

§ 3. Министерският съвет осигурява обнародването в "Държавен вестник" на действащите необнародвани международни договори, утвърдени по съществуващия правов ред при влизането им в сила, в шестмесечен срок от влизането в сила на този закон.

§ 4. Този закон отменя Указ № 1496 за участие на Народна република България в международни договори (ДВ, бр. 62 от 1975 г.).

§ 5. В чл. 5 от Закона за "Държавен вестник" (обн., ДВ, бр. 89 от 1995 г.; попр., бр. 92 от 1995 г.; изм., бр. 123 от 1997 г., бр. 56 от 1999 г. и бр. 1 от 2000 г.) ал. 1 се изменя така:

"(1) Международните договори, подлежащи на обнародване, се представят и обнародват в "Държавен вестник" в 15-дневен срок от датата на влизането им в сила по отношение на Република България."